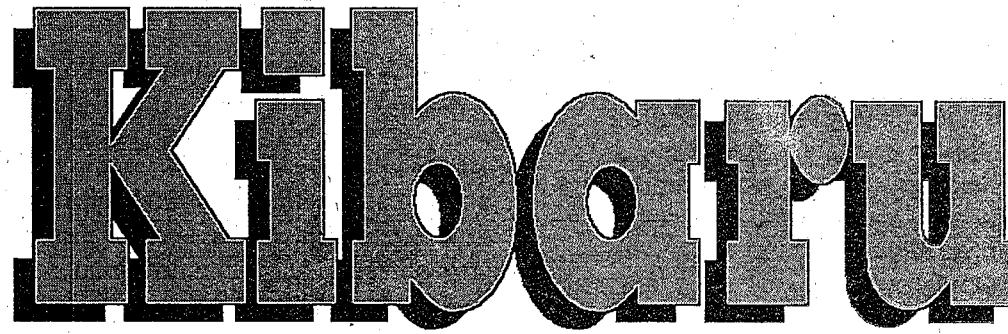

Awirilikalo san 2011

San 39nan - Boko 471nan

Songo = dorème 35

Kunnafonisében bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléfoni : 20.21.21.04 Kibaru

Farkoferen
Kibaruyaw

Mali goferenaman kura

Jamanakuntigisariya n°2011-176/PRM ye mögo minnu ke minisiri ye ani u ka baara file :

- Sigida ani lasaniyalii minisiri : Cemoko Sangare
- Baara ani forobabaara minisiri : Abudulu Wahabu Berete.
- Baarakeminéko ani bolifénkow minisiri : Ahamedji Jani Semega.
- Jamana mara ani sigida lakođennew minisiri : Zeneral Kafuguna Kone.
- Baganmara tani monni minisiri : Bokari Tereta
- Kokankow minisiri : Sumeiylu Bubeyi Mayiga
- Keneyako minisiri : Madamu Jalo Madeleni Ba
- Baarako ani baarakadegekalan minisiri : Modibo Kajoge
- Bolojabaara ani Turismu minisiri : Mohamedi Eli Mukutari.
- Lakana ani sorodasi köröw ka minisiri : Nace Piley.
- Basigi sabatili ani jamanadenw lakanani minisiri : Zeneral Sajo Gasama
- Sene minisiri : Agatamu Agi Alasani
- Kalan kun folo, balikukan an fasokanw minisiri : Saliku Sanogo
- Sariya ani kiirkow minisiri : Maharafa Tarawele
- Jamana soro ani nafoloko minisiri : Lasine Buware
- Iziniko, yiriwali nafolobo ani jago minisiri : Madamu Sangare Namaton Ba
- Denmisénw ani farikolojenaje minisiri : Jigiba Keyita
- Kalan kun filananw, sannayélenkalansow ani Jinnini minisiri : Madamu Sibi Zineti Beligaridi
- Duko, dugukolokow ani duguba joliko minisiri : Yakuba Jalo
- Seko ni döñko minisiri : Hamani Langi
- Fanga sigibolow mabenni minisiri : Daba Jawara
- Dugujukorfenw minisiri : Amadu Sise
- Kuranko ani jiko minisiri : Habibu Wani
- Posite ani kunnafoniko feere kuraw minsiri : Modibo Ibarahim Ture
- Fanga sigibolow cë minisiri : Abudulayi Sali
- Kokanmalidenw ani Afiriki ka kelenya minisiri : Badara Aliyu Makalu
- Kunnafoniko ani goferenaman ka kumalasela : Sidiki NFa Konate
- Hadamadenya sabatili, nögonde me an mogokorobaw ka minisiri : Haruna Sise
- Muso ni den ani denbaya ka netaa minisiri : Dogotro Konare Mariyamu Kalapo
- Minisirijemogó kerefe minisiri min nesinnen be Ofisidinizeri yiriwali ma : Abu So
- Jamana sorow ani wariko minisiri kerefe minisiri min nesinnen be baarakenafoloko ma : Sanbu Wage
- Jamana mara ani sigida lakođennew minisiri kerefe minisiri min nesinnen be desantalarizason ma : Dawidi Sagara.

A kolosira ko goferenaman minisiri hake cayara. A bora 29 na ka se 32 ma. Minisiri koro 16 tora goferenaman kura sigilen in kono. Mögo kura 16 were sugandira ka don a la.

Minisiri köröw la, minnu yelemana minisiriso werew la. Olu la, Madamu Jalo Madeleni Ba bora baganmara ani monni minisiriya la, ka ke keneyako minisiriye. Mohamedi Eli Mukutari bora Seko ni döñko minisiriya la ka ke Bolojabaara an turismu minisiri ye. Lasine Buware bora soro ni musaka minisiriya la, ka ke jamana sorow ani nafoloko minisiri ye. Hamani Langi bora Denmisénw ani farikolojenaje minisiriya la, ka ke Seko ni döñko minisiri ye.

A to be ne 2nan na

Minisirijemogó kura kera Madamu Sise Mariyamu Kayidama Sidibe ye

Mogow tun sigilen be ka ko min makono kabini tumajan, o kera. Minisirijemogó Modibo Sidibe y'a joyoro labila an'a ka goferenaman Minisiri beé arabadon marisikalo tile 30.

Karidon, awirilikalo tile 3 san 2011, jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ye Minisirijemogó kura siga anona. O y'a ka balimamuso Madamu Sise Mariyamu Kayidama Sidibe ye. Asiguras a n 2 0 1 1 jamanakuntigisariya n° 173 fe.

Madamu Sise, Mariyamu Kayidama Sidibe bangera san 1948 zanwiyekalo tile 4 Tumutu. A y'a ka kalan kun folow ke Gundamu Tumutu mara la, ka «Defu» soro yen

san 1966 ka soro ka na musomanninw ka «lise» ke Bamako yan, ka «baki» soro san 1970. Komandanw ka kalansoba min Bamako yan «ENA», a y'a ka kalan sannada ke yen ka bo ni komandaya sèben ye.

Baarako nasira la, Madamu Sise Mariyamu Kayidama Sidibe ye minisiriya ke siye caman, ani ka baara ke dije tonbaw la :

Filancelafanga waati la, k'a ta san 1991 utikalo la ka se san 1992 zuwenkalo ma, a kera bolodali ani jamanaw kabolodinogonma minisiriye. Aye minisiriya fila ke nögon fe k'a damine san 1992 mekalo la ka se zuwenkalo ma. O minisiriya fila tun ye Baaraw

KONOKO

- n° 2 : Goferenaman kura minisiri kuraw
- n° 3 : Wulufa ye bana ye, fura te min na folo
- n° 4 : Batakiw
- n° 5 : Kalankené n° 105nan : Sariyasunba tigeda VII - VIII - IX ani X nan : Kiiritgefanga Dukene n° 80nan : Jamanadenya musakaw
- n° 6 : Peresidan Loran Bagibo ka fanga dafirila
- n° 7 : Térenko cakeda baarakelaw jigi tigelen don
- n° 8 : Jamana segesegelikela kura sigira

bolodali ni bolodinogonma minisiriya ye ani cike, anisigida lamini lakanani minisiriya.

Minisiriyaw bolen ko yen, k'a ta san 1993 utikalo la ka se san 2000 nowanburukalo ma, Madamu Sise Mariyamu Kayidama Sidibe kera Sahelijamanaw ka tonba némogó ye Ja kéléli kama.

Kanko nasirawla, Minisirijemogó kura be Faransikan fo, Angilekan, köröborokan ani,

Bamanankan. A be do faamuya Fulakan fana na ani larabukan.

Nin ya siye folo ye an ka jamana kono, muso ka ke Minisirijemogó ye.

Jamanakuntigi ye foli, tanuni ani walenumandón ke ka nesin Modibo Sidibe ma a n'a ka minisiriw, ka da u ka cesiri kan an'u ka baaraw, sango soro ni hadamadenya sinsinni poroze sigili la sen kan.

Modibo Sidibe tun be Minisirijemogoya la Kabini san 2007. Minisiriyelema do kera san 2009 k'a to Minisirijemogoya la. Modibo Sidibe ni minisiri 26 tun be baara la nögon fe.

Mahamadu Konta Sori Iburahima Kulubai

ne fofot

Mogo 11 bora minisiriya la pewu : Ibarahima NJayi, ale tun ye Baarako ani baaradege minisiri ye. Sanusi Ture, ale tun ye soro ani nafoloko minisiri ye. Abu Bakari Tarawele, ale tun ye Dugujukorofenw minisiri ye. Mamadu Jara, ale tun ye Kuranko ani jiko minisiri ye. Madamu Mayiga Sina Danba, o tun ye Muso den ani denbaya ka netaa minisiri ye. Njayi Ba, o tun ye Bololabaara ani turismu minisiri ye. Ahamadu Abudulayi Jalo, o tun ye Iziniko, ani Jago minisiri ye. Seku Jakite, o tun ye Hadamadenya sabatili, nognedeme ani mogokonbaw ka minisiri ye. Madamu Jara Mariyamu Filance Jalo, o tun ye kunnafoni n'a dicogo kura minisiri ye. Madamu Fatumata Gindo, ale tun ye Goferenaman ka kuma lasela ani fanga sigibolo ce minisiri ye, Madamu Gaku

Goferenaman kura minisiri kuraw

Bakari Tereta : Baganmara ni monni Minisiri kura. A bangera san 1954

Jonjori Moti mara la. Baganw ka dumuniko d o n n i y a karamogoba don. A y'o kalan in ke M o s i k u Irisijamana

kan, k'o sannajala soro n'o ye «Dokutora» ye. Tereta donne don kosebe politikko sira kan Mali kono. Mogo folo minnu ye Adema siga a b'olu la. O kofe a donna RPM na, ka ke o sekeretepolitikiye. Abe ta waatimin minisiriya la, o y'a soro a be karamogoya la IPR la.

Sumeyili Bubeyi Mayiga : Ale ye Mali ni jamana wewo ce Konew

J e n a b o l i Minisirkuraye a n i bolodinogonma. Abangera san 1954 zuwenkalo tile 8 Gwo. Kunnafoni di kalan, a y'o ke Dakaro Senegali, k'o jalaba soro. Demokarakisiko kele dugulen don Mali kono. Feeretigi don lakana sira kan ani politiki baara. A be ta don min minisiriya la, o y'a soro denmisew ka baarako n'enabolikakeda kolatigekuu nemogoda don (APEJ).

Modibo Kajoge : Baarako ni baaradegekalan Minisiri kura. Seguka don, a si be san 49 na. Baarako d e m e n i wariboda min be wele (Fare) a tun y'o nemogoba ye. San 2002 ka se 2006 ma. Abe ta don min Minisiriya la denmisew ka baarako n'enabolikakeda min be wele APEJ, o nemogoya tun b'a bolo.

Madamu Sangare Nanmoton Ba : Bena a wasa don iziniko, yiriwali nafolobo ani jago minisiriso la. A bangera san 1956 awirlikalo tile 22 Bamako yan. Kabini san 2009, a tun be soro ni nafoloko minisiriso

sekereteli Zeneraliya la. Soro yiriwali kalan, a y'o ke Dakaro Senegali jamana kan, k'o dipulomu soro min be w e l e «Metirizi». San 1982, a d o n n a goferenamanbaara la. A furulen don, den naani b'a bolo.

Jigiba Keyita : Ye denmisew ani farikolonenaje Minisiri kura ye. A bangera san 1958 okutoburukalo tile 14 Kogoni, Nonon Serikili la. Sanni a ka ke Minisiri ye, ja m a n a nognedemeko nafoloboda,

sariyako n'a fognogonko n'enabolaga tun don (FSN). A kamalenyatogo ye (PPR) ye; o koro ye mogo min labennen don netaa baarako kama. Sariyasunba donneya karamogoba don. Ay'o kalan ke kalanden krobaw kun Faransijamana kan ani Mali kono yan.. Pariti min be wele Parena, o nemogoba do don. A delila ka ke jamana sahelimayorow yiriwali Minisiriso korsigi ye. A delila ka ke Hadamadenyako yiriwali cakeda nemogoya ye min ka baarako nesinnen be porozekow ma. A be kan caman men : bamanankan, tubabukan, angilekan ani Irisikan. A ye furu ke, den fila b'a bolo.

Yabuba Jalo : Ale ye duko, dugukoloko aniduguba joliko Minisiri kura ye. A bangera san 1956 setanburukalo tile 2, Kayi mara la. San 1997 ka se san nemogoba tun don (COMANAW). Sojodugukolo feerelicakeda nemogoya fana tun b'a bolo, k'a ta san 2001 na ka se a ka minisiriso ma (ACI). Politikko nasiraw la, Yakuba Jalo ye Adema nemogoba ye jamana kono, sango Bamako yan. Farikolonenaje min be wele basiketi, a y'o degelikaramogoya ke ka teme.

Salamata Fofana, ale tun ye Duko, dugukoloko aniduguba joli minisiri ye. Mukutari Wani, ale tun ye Mali ni jamana wewe ce konew n'enabolikakeda minisiriso ka fara korelenw kan : Posite ani baarako minisiriso ka fara jamana mara ni sigida lakodonnene minisiri kerefe minisiri kan min ka baarako nesinen be desantalarizason ma. Fariga mabenni kera a damana minisiriso ye. Goferenamanbaarako farala ka bo o la. Korsigiso min tun be minisirine mogoya kerefe ka nesin Ofisidjizeri yiriwali ma, o te korsigoye bilen. A kera minisiriso ye a kerefe sisan. Kunnafoni dicogo kura minen kuraw, o farala ka bo kunnafoni minisiriso la, ka goferenaman ka kumalasela bila o no na. Sisan o minisiriso in be wele kunnafoni ani goferenaman ka kumalase minisiriso.

Goferenaman kura minisiri kuraw

Basiketela koro fana don.

Daba Jawara : Yelemasenkura minnu be ka don fanga sigibolowla, o Minisiri kura ye Daba Jawara ye. A bangera Bamako yan san 1951 utikalo tile 15. Sariyatigi don, sariyako karamogoba don. A y'a ka sariyakalan ke Faransi Kalansowab

la, ka sariyako jalaba soro o senfe. A ye baara caman ke jamana kono sariyako siratige la, ka tila ka ke cemancefanga waati la forobacakdaw ani baarako Minisiri ye, k'a ta san 1991 la ka se san 1992 ma. O kofe, a kera goferenaman sekereteli zenerali ye, ka Minisiriyajoyoro di a ma, san 1992 ka se san 1993 ma, ani keneyako minisiriso sekereteli zeneraliya, a y'o fana ke.

Amadu Sise : U b'a wele Jajiri; ale bangera san 1960 maristikalo tile 28 Masina. A kalannen don a nema enzeniyeriya la jamana togolabaarabaw siratige la. A tara minisiriya la k'a to jamana enzeniyeriya ka demenitou nemogoya la. Politiki sira kan, URD nemogobawdon. A be kan caman fo : fulakan, bamanankan, tubabukan, angilekan, ani alimankan.

Gafekalan ni ntolatan kan ka bona yoro. Ale de ye dugujukoronafolomafenw Minisiri ye bi.

Habibu Wani : Kuranko ni jiko Minisiri kura. A bangera san 1950 feburuyekalo tile 2 Dakaro Senegali. Din e cakedaba min be wele tubabukan na CNUCED, ale tun be ka Mali joyoro fa o kono kabini tuma jan. O ton in kono, bolofara min ka baarako nesinen be

Afiriki ma, ani sogenbaatojamanaw, o nemogoya tun b'a bolo. A be tubabukan fo, angilekan ani esipanjolikan. Aye furuke, den filab'a bolo.

Modibo Ibarahim Ture : Aye posite ani kunnafoni feere kuraw Minisiri ye.

A ye kalan dakunbaw ke Lamerenjamana kan. Malidenw be waso n'u balima minnu ye jamana kukan, aleyolu do ye. A san 20 ye nin ye, a be baara la dije tonbaaw ni dije cakedabaw la, soro ni yiriwali sira kan.

Abudulayi Sall : ale ye fanga n'a sigibolow ce konew n'enabolikakeda minisiriso ye. A bangera san 1948 okutoburukalo tile 18 Kayi mara la. A ka kalan be boli hadamadenyako ni soro yiriwali baarako kan.

Baarako la, a yelakolikaramogoya ke, ka ke korsigoye denmisew ani farikolonenaje minisirisola; ka ke korsigoye jamana iziniw n'a cakedaw minisiriso la, ka ke jamana sumankow cakedabaw nemogoya fana ye (OPAM). Abe fulakan men, bamanankan, tubabukan ani angilekan.

Sidiki NFa Koante : Ale ye mogo donne ye jamana kono, ka da a kan O R T M nemogoba tun don, ninan y'a san 14 ye. Bi, ale de ye kunnafoniko Minisiri kura y e , goferenaman kakumalasela fana don.. A bangera san 1956 zanwuyekalo tile 2 Tussegela, kolonjeba; Sikaso mara la. A ye baara damins san 1987. Mali kono, a ye do ke kunnafoniko baara bee lajelen na, ka sebenni ke kunnafonisben w kono, ka kuma arajo ni jabaranin na, ka ke korsigoye,

Dan ka sigi «fesitiwaliko» la Forosumankalo jora

Tile damado nena jeba min be to ka ke san kono dugu dow fe'n'a be weletubabukan na «fesitiwali», jamana nəməgōw ka kan ka dabali teli tige a dabilali la. Sabula fesitiwali labenbaaw hamī te dōwēre ye ka mōgōw bila wariibabō dōrōn na.

Ubejama wele ka ke nōgon kan; hali mōgō nanen bē te sigiyōrō soro. Taamasiyennan fosi te di mōgōma min b'a jira k'o tigi ye mōgō welelen ye.

Fesitiwali kōfē, a nəməgōw n'o y'a nəpiniibaaw ye, olu be nōgon wele ka bō duguw la. U mana wari min soro

fesitiwali kama, o tilato u ni nōgon ce, o be ke kele u yere bolo. Nin ko suguya ninnu bēe be ke jamanadenw ka tōrō kan.

Jatemine na, Bosow, Dōgōnō, Fulaw, Kulubaliw, Tarawelew ka fara Umu ni Modibo tōggomaw kan, nin bēe y'u ka fesitiwali ke. Ni wulikajo ma ke fesitiwaliko in na, don nataw la finmanw ni jemanw walima surumanwi jamanjanw laban be sōn k'u ka fesitiwali ke.

Usumana A Kamiyan kabō Bonbori-Sare, Lawoli Gewu komini na Bajangara

A be fo awirlikalo ma ko forosumankalo walima kalacekalo. O de kama awirlikalo mana se senekelaw ka kan k'u nəsin samiyē nəsigibaaraw ma bawo samiyē nəsigi baaraw be ke ka ben ke ale de kono.

Awirlikalo man kan ka ben jokalaw walima koorikala cebali tōma foro kono. Forokēnew ka kan ka suma awirlikalo la, ka kōn samiyē donni je. O be ke sababu ye, ka fen minnu be don foro la o bēre be don. O b'a to fana musaka kelen

ni kēne seneeta be nōgonta. Nin bēe kōfē, an be min fo senekelaw ye, u kk'a dōn ko nomasaya kilisi duman do ye kōori sene ye, nka natakojugu be se k'a bali. Bawo salon kōori foro mana ke nīnan nōforo ye, a ka ca Ala fe o no be je. Nka kōori sene tun b'a diyala waati min na, senekelel dōw tun be Alamine k'u ka foro bēe ke kōori ye. N'u ye kōori feere du balo be ben min ma san kono, u be soro k'o jate mine, ka taa o no san warije la. An be don min na i ko bi, senekelaw k'u yere

kōlosi o baara sugu la. Bawo kōori feere li n'a warisoroli te kelen wa tuguni.

Ne hakili la senekelel man'a ka balo sene a ka foro kono, o de nafa ka bon a bolo, ka teme balo sanni kan sugu la. Bawo a be fo ko forokono balo sanni cēka ne senekelel bolo ka teme sugukono ta kan. Ni senefen fana te fo nōgonto foro kono, a be ke sababu ye ka foro nafa dogoya.

Daramani Sise kabō Nōgolaso, Sanzana komini na Sikaso mara la.

Kelé gelyaba be musow ni denmisenninw ka

Marisikalo be jate kaloba ye dijē musow bolo. Nka san 2011 marisikalo tile 8 y'a soro musow be sōnja kono. K'a sababu ke kelé jugu min be dijē kono bi.

Ni muso min ce te keléyōrō la, i b'a soro o denke be soro yen. Kelé dun ma na numan kama. Marisikalo temenen in damine na, muso 6 tora Kodiware keléw la. Ni ko be ke a kēcogo la, sorodasiw

man kan ka marifa ci musow la; kerenkərennenya la mōgō minnu te sorodasiw ye. Sabula kabini cibaaw tile la, sariya ma sōn muso fagali ma.

O siratige la, musow b'a nini kelékuntigiw ni setigijamanaw fe u ka wuli k'u jo ka dabali kuraw tige, minnu b'a to Kodiware ni Libi kelew be dan sira la. Kelé mana wuli, muso ni denmisennin hake min be

fan su... tere dan t'o la. G... be bo o kono Ala y... mōgō t'o dōn. Kong... nōnōgo, bana juguw ani s... ya, nin bēe be sigiyōrōbila la.

Kele man ni. Anw musow harina an jorela. N'i ye dir... ewiso... dōw laje bi, i dusu be tige waati dōw la. Ala k'an sabu je!

Nagalen Sakilibaa kabō Surukun-Gangaran, Tukotō komini na Kita

Poyi :
Karamōgō jolenw ka fo

An ka Mali karamōgō jolenw fo.
Don bēe n'a dugujekan don.
An ka dankorobaw fo.
Dankorobaw aw ni ce!
Aw ka kalan ma ke yeralafili ye;
A' ye senekelaw kanu;
Ka caman fara u danbe kan.
A' ni ce!
Dankorobaw, aw ni ce!
Aw kera sene sankorotajiriw ye;
Jiri minu kari man di;
Dun te se ka don jiri minnu na;
Ji te jiri minnu toli;
Jiri minnu te yōggōyōgō ka bo u cogo la.
A' ni ce!

Dankorobaw, aw ni ce!
A' ka hakili numanya la;
A' ka fasodennumanya la;
A' ka yeremajigir na.
Dankorobaw, aw ni ce!

Foli don, dan te foli min na.
Musa Tarawele
balikukalankaramōgō
don kabō Basabugu, Nciba
komini na Kati

Benbaliya be ladamuni tige du kono

Kabini lawale la mōdenyatulon be ke. Nk'a be jini ka dabila k'a sababu ke nōgonbonyabaliya ye.

Mōgō min te mansa bonya, o mana denbaya, o fana denw ka teli ka bila a la. Denw sōrōn benbaliya kono, olu mako te mansabonya la; u te mōdenyatulon yere dōn.

Kuma dō be mōgō da, ko sisan denw tige don. Ne ma sōn o kuma in ma. Sisan faw yere y'u denw janfa, k'u ka duw ci. Mōgō o mōgō si hake b'a ta san 60 la ka se 80 ma, o si te sōn k'a da don bidenw tige.

tigenikokuma na. Sabula o be daamu min kono bi, n'o mansaw tun y'a janfa, a tun te daamu sōrō bi. Sisan faw be k'u denw ke Babakumandan ye. U y'u ka duw ci k'o kala da musow kun. Laadilikan jenama si te bi denfaw bolo k'a lase u denw ma. Denw be se ka mun dōn o

Yaya Mariko
a. Den mansabonyabali, mōgōya t'o du kono.
Folomogōw tun te se ka da a cogo si la ko muso be se ka du tige.

Yaya Mariko
ka bō Senu Bamako

Kunnafoni surunw

Sefawari miliyon 2 : O musaka in de be sara Isirayeli minisiri Benzamini Netanyawu ye kalo o kalo. Wari were minnu be diama a joyoro, a siyoro an'a ka baarakēta kama, olu te nin musaka folen in na.

Baton 352 min Tununna ji kono san 2010 kōnōna na, o kiimēnen be se nege toni miliyon 6 ni kilo 4 00.000 ma.

faamuyata sōrōdōn ye wulakōnobaarakēlaw fe Mali kono an'a kōkan. K'a sababu ke Kibaru baarakēlaw ka cesiriye. Oye kibarujemukan lamēnkunba ye mōgō caman fe.

Nka mōgōbētun be waati kōro min dōn jemukan in latēmeni na, o tun ye lere 11nan waati ye. Ka da folen in kan, waati kōro ka di mōgō caman ye. Ne ye ka nin kunnafoni min lase nin ye, Kibaru lamēnbaaw dōw de 'y'a baro bo ne jēna don dōla. O dekoson nefanay'a ke bataki ye, k'a ci Kibaru ma. A ka ca a la, Kibaru na lamēnbaaw sagolawaatiko jate mine kunnafoni nafamaaw sorolilā wulakōnobaarakēlaw fe.

Daramani Sise kabō Nōgolaso, Sanzana komini na Sikaso

Jamana yiriwasen do ye kunnafoni ye

Faamuya gelentigiw de be kunnafonidilaw kelé n'o te u ni kelé man kan. Kunnafooni sebenbagaw ni kunnafonidilaw ye jamana cēmance jiriw ye ka da a kan kunnafonidilaw joyoro ka bon dijē kono kosebe. Jamana te se ka bo nōgōla ni kunnafoni te. Jamana dama te, du ni duguw bēe yiriwali sirilen bēe kunnafoni na. Kunnafonidilaw ye jamana yeelenwy ye u be sira jira jamanadenw na k'u bo dibi la. Ka jamana taabolo jira jamanadenw na, kalannen fara kalanbali kan. Wale fen o fen be jamana kono min kera min be senna min bēna ke kunnafonidila ka bāra be boli nin bēe kan. Kunnafonidila te jamana min kono netaa t'o jamana kono hali kunnafonidila te dugu min kono netaa t'o dugu kono wa Mali kono kunnafonidila joyoro ka bon kosebe.

Nka u kelelen don mōgō dōw fe k'a soro kunnafonidila ni beerebēere ka kan ani kelé man kan.

Mōgō dōw yere kelén be ka kunnafonidilaw k'u fadenw ye barisa ko nafigiw don, o mōgōw k'a dōn ko kunnafonidilaw ye jamana josen folow ye.

Isa Jalo kabō Kōdugu Kati mara la

Kibaru jemukan laseli ka ke a waati kōro la

Kibaru jemukan be ke sisan nege kanje 12nan waati la. Jemukan laseli waati yelēmanen, a kelen be gelyea dōonin ye. Sabula lere 12nan ye mōgōcaman ka jumalataa labenw ketuma ye. O la hali ni Kibaru jemukan ka di. i ye, i be wajibiya ka dijē a lamenni ko ka taa juma na. Ne be Kibaru baarakēlaw, batakicilaw ani Kibaru lamēnbaaw fo. Ka da a kan an be don min na, jumadon kelen be kunnafoni

faamuyata sōrōdōn ye wulakōnobaarakēlaw fe Mali kono an'a kōkan. K'a sababu ke Kibaru baarakēlaw ka cesiriye. Oye kibarujemukan lamēnkunba ye mōgō caman fe.

Nka mōgōbētun be waati kōro min dōn jemukan in latēmeni na, o tun ye lere 11nan waati ye. Ka da folen in kan, waati kōro ka di mōgō caman ye. Ne ye ka nin kunnafoni min lase nin ye, Kibaru lamēnbaaw dōw de 'y'a baro bo ne jēna don dōla. O dekoson nefanay'a ke bataki ye, k'a ci Kibaru ma. A ka ca a la, Kibaru na lamēnbaaw sagolawaatiko jate mine kunnafoni nafamaaw sorolilā wulakōnobaarakēlaw fe.

Daramani Sise kabō Nōgolaso, Sanzana komini na Sikaso

Kalankene n° 105nan :

Sariyasunba tigeda VII-VIII-IXnan: Kiiritigefanga

Sariyasunba ka jate la, kiiritigefanga sirilen te waleyalifanga la n'o ye goferenaman ye; a sirilen te sariyatrafangga ia, n'o ye depitebulonba ye. A ka ko b'a yere bolo, a te fanga were bolo. A ka baaraw be ke kiiritigebulonba fe, Sariyasunba labatolibulon ani fanganemogow kiiribulonba.

Kiiritigefanga ka baara ye jamana sariya lataamani ye anijamanadenw ka hakew lakanani ni kiiriw tigeli ye anisariya sinsinni, k'a dilidon jamana kono.

Kiiritigefanga be boli kiiritigelaw fe, sariyatigi an'u baarakejogonw.

Sariyasunba tigeda VII nan, VIII nan, IXnan ani Xnan, olu bee be boli kirittigefanga kan. Sariyasen 2 be tigeda 7nan kono, k'a ta sariyasen 81 nan na ka se 82nan ma. Sariyasen 2 fana be tigeda 8 nan kono, k'a ta sariyasen 83nan na ka se 84nan na. Sariyasen 10 be tigeda 9 nan kono, k'a ta 85nan na ka se 94nan na. Sariyasen 2 be tigeda 10nan fana kono, k'a ta sariyasen 95nan na ka se 96nan ma.

An b'an sinsin kerenkernennya la ninkalankene in kono, tigeda 9nan ni 10nan konokow kan.

Sariyasunba tigeda 9nan be boli

sariyasunba labatolibulon kan. Jamana mogoba 9de sugandilen don labatolibulon in kono. U be sigi san 7 kono. U be se ka sigi sihe fila ka da nogon kan. O mogoba 9 na, 3 be sugandi jamanakuntigfe, o 3la, 2ye sariyatigi ye. 3 be sugandi depitebulon peresidan fe. O 3la, 2 ye sariyatigi ye. A to 3 be sugandi sariyatigi ka kolatigejkulu fe.

Sariyasunba labatolibulon ka baara ye, k'i sigi sariyasunba tonkoro, k'a kolosi, k'a lakana, a kana soso, kuma te ka fiue bila a la. Sariya osariya mana ta jamana kono, a tara jamanakuntigfe o, goferenaman walima depitew, o bee be fesefes labatolibulon fe folo n'u ni sariyasunba be nogonta sanni u bolili ka damine. Fanga sigibolo fen o fen be yen, depitebulonba, sigida w kolatigejkulu, soro ni hadamadenya ni dongo togolabulon, olu sigili n'u konokow be ngenabo ni sariya minnu ye, labatolibulon b'olu sagesege n'u ni sariyasunba, be nogon ta sanni baara ka ke n'u ye.

Peresidansigiwote, depitesigiwote, ani jama hakilila, niniwote (Ereleradomu), olu jaabi labanw be di sariyasun labatolibulon fe,

sagesegeliw kofe.

Ni fognonko donna wote ninnukono, a kiri be tige labatolibulon in de fe. Mali ka kandi jekuluw ma, tonw ani jamanakuntigfe, o 3la, 2ye sagesege folo sanni Mali k'u bolonobila.

Sariyasunba labatolibulon peresidan be sugandi mogonkronton ninnu yere de fe.

Ni sariyasunba labatolibulon mogo 9 be sigi, u b'u sihe jamana ye jamanakuntigfe, o 3la, 2ye sariyatigi ka kolatigejkulu, k'a lakana, a kana soso, kuma te ka fiue bila a la. Sariyasunba labatolibulon mana ben ko min kan, o te se ka soso fanga si fe, o te se ka soso jamanaden si fe.

Fen min ye tigeda 10nan ye, ale be kuma fanga nemogow kiiribulon kan. Jamanakuntigfe, ani Minisiriw, ni depitebulon y'olu fen o fen jalaki, k'u ye jamana janfa, k'u ye ko juguba ke jamanadenw na, k'u m'u ka layidu tiime, olu be se ka kiri nemogokiiribulon in de fe. Mogo o mogo mana fara o nemogojugu ninnu kan, u ka baara juguw la, olu bee be kiri bulon kelen in fe.

Sariyatigi minnu be nemogokiiribulon in kono, olu bee sugandi depitebulonba fe.

Mahamadu Konta

Dukene n° 80nan :

Jamanadenya musakaw

An be segin du kura kono tugun, ka do fo musakakow kan.

Kibaru temenenw na, an kumana tile o tile musakaw kai ani waati ni waati musakaw. Sisan an ben'a dafa, ka kuma jamadenya musakaw kan nin Dukene in kono. O kofe an da be se yiriwalimusakkaw ma.

Jamanadenya ye koba ye. Jamana k'i lakodon, ka wolosibon di i ma, ka bugunnatigeseben di i ma, o t'i ka jamanadenya saratiw bannen ye. N'i ma jamanadenya musakaw bo u sira fe, i ka jamanadenya ye tokaje ye. Jamanadenya musakaw boli ye diyagoya ye jamanaden bee kan, jamanaden numan bee.

Jamanadenya musakaw ye jumenw ye?

Jamanadenya musakaw ye lenpo ni patanti ani saalenw ye. Bolifewn kunkor, seben minnu be ta, n'u wari bee jigin forobakesu kono, olu fana ye jamannadenya musakaw ye. N'i taara forobacakedaw la, k'i mako do dilan, i be wari min sara o la kasoro a ma ke ni yuruguyurugye, o bee sen b'a la. Ala k'an kisi ni kasaara do binna jamana kan, balawuw, tjenew, kelew, adw., jamana be deme jini a den bee fe; o demew be se ka ke fen suguya

caman ye; balow, furaw, finiw, wariw, hakili numanw, seliw, sarakabow adw. O bee be se ka jate jamadenya musakaw ye. K'i jilaja, ka jamanadenya musakaw sara, o de nogon te. Tubabubaarakelaw ka lenpo be tige u ka saraw la. Cikelaw be lenpo sara. Jagokelaw ani kenyereye baarakela bee be doonin sara faso ye. O bee de be wele jamadenya musakaw. U joyoro tun

ye miliyari 676,07 ye sefawari la, lenpo ni saalen ni patanti n'a to bee faralen nogon kan, san 2010.

Mogo o mogo, n'i b'i ka jamanadenya musakaw bo a nema, i be se k'i kan koretka kuma fasoko la.

Du kura kono, a ka ni jamanadenya musaka lafasali n'a lakanani hakilila ka ke ce ni muso ni denw bee la.

Fasodennumanya te sabati, jamanadenya musakaw boli ko.

Mahamadu Konta

Du maracogo lawale la

Folomogow ka taabolo ni bimogow ta te kelen ye. Fol, mogow tun b'u dalakan bonya, an'u ka horonya. O waati ia, dugutigi ta tun y'a ka duguy. A tun mana min fo, o tun be waleya. Gatigi fana tun b'o cogo la a ka du kono. Du kono, hadamadenw n'u bolofen bee tun ye gatigi ta ye. Min dalen be gatigi kan du kono koreya la, du kone to bee b'o bolo. Yala an sisan mogow be se ka segin o korelenw ma wa?

Musalaha tun t'o waati ko ketaw la. Nogonmusalahakuma tun te yen. Gatigi nokanda tun ye nemogoye du kono. Muso bee tun b'a ka mara kono ka teme hali u furucew kan. Denw fana tun b'a ka mra kono o cogo kelen na. Sinamusow tun be nogon denw ladon. Kabini politikidonna duw kono, du camantijena. Bamanankan na, politiki koro ye ku musalahakuma. Aye dugumogow kodon nogon na, ka kabilaw fara fo ka sigigelya. Musalahakuma be duman tije; a be ce n'a muso fili nogon ma, k'u ka furu tije.

Folomogow tun be politiki koro don ka teme an sisan mogow kan. An seginni korelen ma, o kono bena ke sekilisabasiri ye.

Yaya Mariko ka bo Seru Bamako

Maakorobaro : Lujura

Lujura ye ko jugu ye hadamaden ma. A be se hadamaden farikolo ma, a be se a hakili fana ma. A be hadamaden dese bawo a be hadamaden ke mogotoye. Hadamaden be se ka woilo ni lujura ye, a be se ka lujura soro bana sababu la a wololen kofe, a be se ka lujura soro fana kasaara senfe a bangelen kofe. Misali ka ca.

Ko caman be mogotoya kono. Ni denmisen ye nabara ye walima bolokelen don, senkelen don, dajibo don, bobo don, fiyento don, mogoto

Karamogo Daramani Tarawele

don. Mun b'a ye ni nani te? Mun b'a ye ni tooro te? Mun b'a ye ni dusukasi te? Mun b'a ye ni hamidugu ni miiri jugu te?

Ninnu bee de be lujurato kan ni bangebaw y'u ban a la, n'a ladonbaaw y'u ban a demeni ma, a kolosliko numan ma, a hine mineni ma, a ladonniko numan ma.

Otuma, lujurato ka kan ka deme, a ka kan ka kolosi, hine ka kan ka ke a la, a ka kan ka ladon. Ka teme denmisen tow kan walasa a ka se a ka lujura dimi n'a dusukasi koro.

Ni ninnu ma ke lujurato ye, aw be do fara a ka dimi n'a ka dusukasi kan. Obee be ke sababu ye ka nigelya ni nijuguya falen a dusukun na, a te numan ke fo juguman bawo bee y'a bolo jugu ye, a ka kan k'a ta juru sara jugu min na.

A be men tuma caman ko mogoto min ye lujurato ye, a te hine a yere la, a te hine mogow were la. Ni mogow m'i jate, i fana te se ka mogow jate; jurudon de ye jurusara ye.

A be faamu kolamokono, bangebaaw be fili caman ke minnu ko ka jugu denmisen ma, minnu ko ka jugu olu yere ma. Caman b'u ban denmisen lujurato la ko a te se ka baara ke walima ko a te soro lase denbaya ma fo ka tow ka soro labodoron. Ote, a ma deme a tuma na, k'a nesin taabolo ma min n'a farikolo cogoyaw be nogonta de. Omana bo a la, a fana be se ka do ke min be jate soro nena ma ye, denbaya musakaw keli la.

O tuma, bangabaaw, an kan'an bolo su anyere ne na ko denmisen lujurato te ke fen ye, k'an ban k'a ladon, k'a topoto.

Karamogo Daramani Tarawele
«Ko y'an bolo denmisenw ka bo»
kalan Diya

Peresidan Loran Bagibo ka fanga dafirila

Nina y'a san 17 ye kabini Fofoyi fatura desanburukalo tile 7 san 1993 fo kana se san 2011 ma Kôdiwarijamana tun nagamina kosebe k'a sabu ke politikikêlèw ye.

Fofoyi ye Kôdiwari peresidan folo ye.

Hanri Konan Beje, Alasani Daramani Watara ni Loran Bagibo ye Kôdiwari politikiko la cebaw ye.

Hanri Konan Beje ye Fofoyi masurunamaa ye. Ola Fofoyi fatulen Faransi, desanburukalo tile 8 san 1993 Beje sigira a no na fanga la ka san 3 ke ka soro ka kalafiliw kuraya sabula Fofoyi sigira fanga la kalafili senfe san 1990 sariyaw b'a jira ko kalafiliw be kurakuraya san 5 o san 5. Kalafili filanansenfe, Beje sigira fanga la san 1995. Nka Beje ka fanga taabolotunman, nisabuwolomanikela tun don.

San 198, Fofoyiye wele bila Alasani Daramani ma ka bo dijne seleke naani wariko tonba la Amerik ka d'a kan a y'a ka cemancekalan ke Kôdiwari. Alasani Daramani kera o la Kôdiwari minisiri folo ye san 1990. Nka Beje nanen fanga la, a ye Alasani bila ka bo minisiriya la. O de la Alasani Daramani sen ma ye san 1995

fanganini na sabu la a y'a jira ko Alasani ye Burukinaka ye. Ola a y'a kogodisi da Loran Bagibo ni Faransi Woje la k'o kalafiliw sebaaya ta.

Kabinio kalafiliw kera Beje ye fanga mine ni wolomaniye o cogola fo a ma

Peresidan Loran Bagibo

ne desanburu kalo tile 24 san 1999, sorodasiw wulila ka marifa ta ka Beje gen ka bo fanga la fo a ma ne a taar'i kôdoga Faransi. Nka sorodasi ninnu si tun te teme sa 40 kan. U y'a jjira ka mogo nenatigelen do nini k'o sigi Beje nona, o de la desanburukalo tile 25 san 1993 sorodasi denmisén ninnu taara Zentrali Oroberi Geyi wele ka bo a ka dugu la n'o ye Biyonluma ye su nege kanje 2 waati ka na fanga kalifa a ma. Peresidansigi kanpaniwi daminena san 2000 setanburukalo.

A folo Geyi y'a jira ko Alasani te Kôdiwari ka ye ko Burukinaka don.

A filanana a ye sariya sigi min b'a jira ko mogo o mogo ye san duuru ke kokanjamanaw na k'a soro i ma segin i faso la k'o tigilamogo sen tena ye peresidansigi jini na, o kera sababu ye ka Beje senbo kalafiliw kera. Ola

Loran ni Geyi fila y'u kanbo peresidanya nofe. Okutoburukalo tile 28 san 2000 kalafiliw kera. Kalafiliw jaabi bolen woteko nemogow y'a jira ko Bagibo ye jama soro ka teme Geyi kan. Ay'a jira kôdiwari kawla k'a ye se soro Bagibo kan. Bagibo ma dijne n'o kuma ye. A ye Zandaramuw ni denmisénw fara nogon kan ka taa telewisonso la, ka taa a ka sesoro sementiya. A y'a jira ko keme-keme sara la mogo 26ni murumuru 4 wotera ale ye wa ko ale de ye peresidan ye. Geyibolila ka t'a bôdugul la Biyankuma ka fanga to Bagibo bolo.

Bagibo sigilen fanga la san 2000 fo san 2001 jamana ma se ka basigi. Nka san 2002 sorodasi denmisén minnu tun coolola, olu labanna ka marifa ta Loran Bagibo keliliko la ka bo fanga la o kôlèw senfe Geyi Oroberi fagara. O kofe Afiriki faranogonkantonba n'a nansarkan dane surun ye «UA» ye, ye Burukina peresidan sugandi Fokabéko la Bagibo n'a kelébagaw ce. Ode senfe Giyomu Soro tara k'a ke minisiri foloye ka Alasani ni Beje ka mogo dow ke minisiriw ye sabula Giyomu soro tun ye Loran Bagibo kelébagaw neminebaga ye wa siga tun kera k'a fo ni Alasani sen te ka Soro n'a ka jama kokoromadon. Okera mankanw madalen ye pewu fo kana se san 2010 ma.

San 10 dafalen Loran Bagibo soro la ka kalafiliw boloda minnu kun folo

kera okuboburukalo tile 31 san 2010. O kalafili senfe ani politikimogo 14 y'u disida nogon na, olu la mogo donnennbawtunye Alasani Daramani Watara min n'o si be san 68 na, Ari Konan Beje, o si be san 78 na Loran Bagiba yere si be 65 la. Kalafili kun folow la Loran Bagibo ye se soro tow kan ni keme-keme sara la mogo 38 ye. Keme-keme sara la Alasani Daramani Watara ye mogo 32 soro Beje ta kera mogo 27 ye man kan ma y'o ko la.

Nka kalafili kun filanan bëna ke balawukoba ye. Kalafili kun filanan jaabiko nagaminna. Desanburukalo tile 2 san 2010 woteko nemogó Yusufu Banba ye Alasani ka se soro kunnafoni jenseñ ni keme-keme sara la mogo 54 ni murumuru kelen. Desanburukalo tile 3 san 2010 Bagibo ka sariyatigi y'o jaabiw nkalontigiya ka Bagibo ka sesoro kunnafoni jenseñ ni keme-keme sara la 51 ni murumuru 45 ye. Ameriki peresidan n'o ye Barako Bama ye ani Faransi peresidan n'o ye Nikola Sarikozi ye ani dijne seleke naani kungo nenebo tonba n'a nansarkan dane surun ye «ONU» ka lasigiden min tun be Kôdiwari woteko kolbsili kama, olu son na Alasani ka se soro manka soro Kôdiwari sariya ye Bagibo lakodon Kôdiwari peresidan ye. O kera kele damineni sabu ye. Bagibo n'a jenogonw ma son fanga bilali ma, Bagibo sigira kura ye fanga la desanburukalo tile 4 san 2010.

Alasani Daramani Watara min fana ka peresidanya lakodonnen be dijne seleke naani tonbaw fe ani jamana yiriwalenbaw peresidanw fe k'a ma son a ka sesrobaliya ma. Kele wulila jamana kono. Mogo caman ni tor'a la. Alasani ka se ye k'a jini Bagibo fe a ka fanga bila Bagibo ma son. Nangini caman binna Bagibo kan walasa a ka fanga bila i n'a fo «CEDAO» jekulu kelika Kôdiwari senbo tonna fo Bagibo ka fanga bila, nka o bëe la Bagibo ma fanga bila Amerik peresidan Barako Bama, Farnsi peresidan Nikola ani Dijne seleke naani tonbaw, bëe ye jalaki bin Bagibo kan a ka se sorobaliyako la ka nangali bin a kan i'n'a fo nafasorosira dow tigeli Kôdiwari jamana na nka o bëe la Bagiko ma fanga bila fo ka se kalo 4 nogon ma. Marisikalo tile 31 san 2011 Alasani Lafasabagaw donna ni kele ye Abijan k'u be taa Bagibo mine nka u ma se sabu Bagibo ka sorodasiw y'u lasegin ni mugu ni kise ye.

Awirilikalo tile 2 san 2011 Ameriki jamana ni Faransi jamana ye demen don Alasani n'a lafasabagaw ma ka Bagibo ka kelekemin en nafamanbaw silatunun ni bomuwy. Okera sababu ye ntenendon awirilikalo tile 11 san 2011 Alasani ka mogo ye se soro Bagibo ka sorodasiw kan. Alasani Daramani Watara ka soro ka sigi Kôdiwari peresidanya la o don kelen in.

Sori Ibarahimu Kulubali

Djewuli ladege kera Zapojamana kan

Jumadon, mariskalo tile 12, san 2011 djewuli taamasiyen kera Zapojamana kan. A kera dugukoloyerereba ye. Dugukolo yereyereba geji jukoro. O kera sababu ye jikuluba ka wuli ka walankata duguw kono. Jikulu in kundama sera metere 10 ma. A fanga, Ala ken de b'o dan don. Dugu dow kuntununna pewu balawuji in fe. I tun be mobiliw fogonnen ye ka taa ani pankurun. Sisikurun fila falen jama na, jiwoyo taara n'olu ye.

Jikankurunba, minnu tun be lennen be dankanw na ani minnu tun be jikan, woyo taara olu fili fo yoro jan. Hadamaden, baganw, jiriw, senefenw, iziniw, sow, sankansow, olu ko te, olu kera poké-poké.

Mogo hake min ni tora a la, ani minnu tununna, ne ma da u su kan, o hake jenjorw ma dón folo. Mogo 28.000 de jate bisigilen be folo.

Ko juguba were poyira nin bëe senkoro, min fana ye damatemé ye. Kurambondon minnu be lataama ni atomu ye, fiñe bilala olu dow la dugukoloyerereba in senfe. O kurambondon ninnu b'i n'a fo bomukisew, tasumakisew ani sisijuguw, minnu be se ka mogo bahu faga, walima ka fiñe bila u la ne tugun'a yele ce.

Gelya suguya bëe be Zapón kan bi sango a kera dugu minnu na tigitigi : Fukushima, Miyagi, Iwate, Honsu ani d o w e r e w . Ji ka walankata duguw kono dugukoloyerereba senfe, ka tjenibaw ke ka taa, a bëf o de ma «Sunami». Zapón jamanadenw ye mogo hakili sigilenw ye, barikatigiw don, dönniyatigiw don, senkolow don; nafolotigiw don, seko ni döñko tigilamogowdon. Gelya caman sigira Zapón kan ka teme. Bomu jugu filila Irosima ni Nagasaki kan, alimankelé filanansenfe, lamerikenw fe, k'odugu filia ci bogobogo. O kofe Zapón wulila k'a jo, ka ke jamana filanaw ye dijne kono soro yiriwalí siratige la. Sanni o ka ke, san 1923, dugukoloyerereba do kera Zapón; o senfe Zapón duguba cira bogobogo, n'o ye Tokiyo ye; mogo 140.000 ni tora o la.

O kera sababu ye Zapónkaw ka yelema don u ka sojocogow la, u ka dugubaw kono. U ye «Eresorii» ke sankansow jukoro. Dugukolo mana yereyere, sow be lamaga-lamaga nk'u te bin.

Zapón tun ye folo ye mobiliko la, ani mansinmanfendow dilannianitelefoni ni arajo, fo ka se Ordinateri wma, nka dugukoloyerereba in kofe, Zapón be

jigindoorin. Obena do fara dijeweleya kan, bawo jamana in joyorò tun ka bon jagoko nasiraw la dijne kono.

Zapónjamana yere ye gun belebele ye kokoji cemance la. A sigilen be dugukolo min kan, o ye takulu dugukolo ye. Tasuma de b'a koro tuma bëe, a perendaw ka ca, farakolow be to ka nogon digi, ka bo u no na. O de y'a to ni Zapónkaw ni dugukoloyerereba te fama. U tun ye, feere caman soro dugukoloyerereba la.

Nka «sunami» min farala a kan, n'o ye ji ka walankata duguw kono, jikulu min kundama be se metere 10 ni ko ma, o de taara k'u bolo dan. Segenbaatjamanaw sigilen be ka Zapón n'a dakar to nogon na. Nka jamana yiriwalen caman be k'u magen hali u ni minnu da te file kelen na. Suw be ka labo k'u sutura. Zapónka caman bolofenw kera falaki ye. U b'olu dème ka kundogoyoro soro. Caman joginna, olu be ka fura ke. Kurambondon tjenen ninnu be ka gazi juguw fili. Ka ji, suman, ani mogo farikolo tine. Fiñe be ka o gazi juguw yereke sanfe; n'a ko ma dan soda la, dijne bëe be se k'ita soro a la. O de ye wulikajow kun ye, ka Zapón kisi; ka hadamadenya kisi.

Mahamadu Konta

Teréenko cakéda baarakelaw jigi tigelen don

Mali ni Senegali je teréenko cakéda n'o ye Taransirayi ye, o baarakelaw timinangoyalen don. Ka da a kan u jigi tigelen b'u ka cakéda in nettaako la. Nin kunnafoni sorola jamana fila ninnu Taransirayi baarakelaw lafasalitonw némogow fe. Olu tun be kunnafonidilajeso la san 2011 marisikalo tile 31 u ka lafasaliton dagayoró la Wôlofobugu Bamako. An b'aw ladonniya, ko san 2003, Mali ni Senegali je teréenko cakéda min tun be wele Dakaro-Nizeri, o feerela kenyereyew ka cakéda do ma min be wele «Canac-Getma»; o ye Dakaro-Nizeri yelema k'a ke Taransirayi ye. Kemesarada la, o niyoro ye 51 ye Taransirayi manankun na. Mali kenyereyew niyoro ye 10 ye a la, Senegali fana kenyereyew niyoro ye 10 ye. Taransirayi yere niyoro ye 9 ye a manankun to la.

Taransirayi ye baara damine san 2003 okutoburukalo tile 1. O ni bi ce, ni dote ka fara baarakelaw ka geleyaw kan, fen te ka bo a la.

San 2010 desanburukalo la, Mali ni Senegali jera k'u hakillilaw jira pogon na laje d'senfe geleya ninnu furakeli la, ni dabali d'ow tigeli teliya la. Minisiriso minnu nesinnen be bolifenco ni warikow ani sigiorokow ma jamana filaa ninnu kono, olu ye laje in ke Bamako. O nesinna Taransirayi ka baaraketaw an'a baarakela hakew bëre benni ma. Taransirayi tun be ka naniya minnu siri a ka geleyaw furakeli la, minisiriw y'olu fsefese kosebe. Ben kera fen minnu kan, jekulu do sigira sen kan olu waleyali n'u waleyacogo kolosili kama.

O n'a ta bëe an be don min na fosi selen te ka bo warikogeloya la Taransirayi kono folo. Taransirayi te

ka nafaa ladon; a baarakelaw yere te k'usaraw soro. Lafasalitonw némogow y'a jira k'olu jigi fosi t'a kan ko Taransirayi be taa ne. U ma da a la fana k'u ka baaraw tene tine. Taransirayi baarakela be mogo 1500 bo bi. Daramani Tarawele min ye lafasaliton némogow do ye, o ye nin kunnafoni ninnu lase. A k'u be jigi tigelen don.

Senegali ni Mali Taransirayi baarakelaw y'a jira ko fura were te nin geleyaba in na benkanw labatoli k'o. Segesegeliw kera ka geleya minnu kolosi ka laban k'u furakécogow fo, a te ne fo olu ka labato. Seben do yere tun labenna o kama min tun b'a sementiya ko ni benkanw be labato a nema, Taransirayigelyaw be négoya kosebe yanni san 2020 ce. O dabali tigelenw b'a jira ko do ka bo Taransirayi ka musaka la; ka do fara a ka manankun kan a no na; warimugu ka bila a bolokoro a be baara ke ni min ye; wari tun be labo waribon BOAD la ka mako ne n'o ye, o waleyaw in ka segin a cogo koro la; kenyereyew sendonni baara la, o geleya ka furake. Taransirayi ka wari ka topoto; teren ka mogo n'u doniwa. Baarakelaw y'a jira ko ben kera ni fen minnu kan k'a si kelen te ka waleya. Taransirayi bolofara min be Senegali kono, o kumalasela ye Umaru Sise ye; ale y'a jira Mali ni Senegali faamaw na, u ka Taransirayiko k'u kunko ye walasa cakéda in ka sigi sen numan kan. O b'a to baarakela 1500 min be yen, olu ka se ka jigisigiyoró sorola baaratigwi kerefe. Nka an ka nsana do b'a fo kokun te bo ko min na, muju t'o ne. Baarakelaw labanna ka taransirayi némogow wele kiiriso la. Jibirili Nama Keyita ye Taransirayi wariko némogow

ye. A y'a jira ko geleya 3 de b'ale ka fan mogow kan. U minécogo jugu cakéda in na, baaratigwi ka naniya juguya ani wari sorobaliya. N'i ye jatemine ke, mogo min si hake be san 55 la o be tila bo. U koro, u te kenyereyenw ka baara tooro kun. O ye geleya do ye; sabula hakili koro yelemani man nogo. O geleya in daminen kabini san 2004 waati la. N'i ye Taransirayi jate mine, min be Mali kono ani min be Senegali, u naniya te kelen ye baaraw taacogo la.

Jibirili Nama Keyita ka fo la, taransirayi negesira lamini dugukolow be ka mince a la doonin-doonin kasoro sariya t'o ye. San 1904, sariya do tara mintun b'a jira ko mogo kana sigi walima k'a mako ne negesira fan fila si fe, kasoro a m'a mabo ni metere 50 hake ye. San 2005, sariya were tara ka do bo o furance la ka ke metere 25 ye. An be waati min na, mogow nanen b'u sigi ka gun negesira la. Adow yere n'o ce te teme metere 5 kan bilen. Nka be da dennen b'a waleya in kan.

Taransirayi kono, nunuunukanw y'a jira ko Maligoferenamansirannen don, ko ni dugukoloba tora Taransirayi bolo, n'a datugura,

dugukolo ninnu bëna feere k'a ke ka juruw sara. An koni be don min na, taransirayi tigiy n'u ka baarakelaw be pogon na kiiriso la. A tun jira la k'u ka konje in kiiri be tige san 2011 in marisikalo tile 23; nka a tentera (ka bo a doko koro) k'a bila mekalo tile 6 la san 2011.

Bi geleya selen te ka négoya taransirayi kono. Sabula nege yera Cenfala yoro la Bamako ni Kulukoro ce. O nege boli sira numan ye teren ye. Abe se nege toni 500.000 ma kalo o kalo. Obaara yere, teren doron te se k'a ne. NKA a ka girin mobilis fana ma. Olu be boli dugumasiraw kan. Mobilis mana bila nege bolenwdonini na ka taa jamana kókan, kalo 6 kuntaala kono jamana be bón a ka dugumasiraw la. Jamu simandilan izini fana baaraw wuliliko min y'o ye ka fara dugujukorfen werew laboli kan jamana kókan, teren jidaba b'olu la. Taransirayi bëna se ka wari caman sorola o donitaw la yanni o ce, Ala ka sababu numan na Taransirayi n'a ka baarakelaw ce mogow ka baara kana tine fo ka se cakéda in sigili ma a sentege kono. Minen d' da be se ka jenge; nka a konofen te bon.

**Bayi Kulubali /Alayi Lamu
Dokala Yusufu Jara**

Mali kalanko ye kónonafiliko ye

An be don min na geleyaba be Mali kalanko la. Sanga ni waati bëe la baaraw be dabilka waatike. Abilama kelen be donnin don goman ye. Do be Na la, do fana be Na celakaw la. Son do be lakolidensomogow la, do be lakolidenw yere la; nka sonba be kalanko némogow fana na. Kalandenw be taakasegin na ko u ka

karamogow ye baaraw bila folo; n'o ye gerewu ye. Sabula ko sara te ka sorola. Tuma o tuma karamogow de be gerewu ke walasa u tege ka da u ka saraw kan. N'o te u t'a sorola. O ye fiñeba ye kalanko némogow la. Némogow ka kank'ujilaja karamogow ka sara soroli kana se gerewuko ma. Beë b'a donko karamogow joyoró ka bon jamana sinijesigiy soroli la; denbayatigiw fana don. Jamana si ka netaa te sabati kalan k'o.

**Isa Jalo ka bo
Kodugu, Dugabugu komini na Katina**

**«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Lanzé Samake**

Kibaru
BP : 24 Telefon: 20-21-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola
Bamako - Mali
Sebennijekulu
Mahamadu Konta,
Dokala Yusufu Jara
Labugunyoro : Kibaru gafedilan
baarada
Bolen hake 16 000

Manaforokoninw konni ani ciké yiriwali Ofisi kono

Arabadon, marisikalo tile 30, fanga dagayoró la Kuluba, minisirilaje sigiramin némogoya tun be jamanakuntigi Amadu Tumani Ture bolo. Minisiriw ka laadalatonsigi in senfe, sariya donw tara ka jesin manaforokoninw jagoliko ma Mali kono ani nafolo jurutali k'a don ciké dafe. O sariya ninnu kónokow file :

Sigida lamini anisaniya Minisirika laseli kono, a y'a jira ko manaforokoninw ka tijenii barika bonyara jamana kono, wa dabali jenjorow ma se ka tige k'u kololo juguw kunben. U kololo jugu ninnu be se hadamadenw ma cogo min na, u be se baganw fana ma ten. Manaforokoninw fililen be ye fan bëe jamana kono, dugubaw, dugu misenninw, halikungodaw la. U te se ka toli ka ke nogo ye, o la u be dugukolo tine. N'u jenina, t'sisiv be

bana bila mogow. Obëe lajelen bolen ko yen, baganw b'u dun. U te se ka yelema baganw kono, fo baganw be bana, ka sa.

Feeë minn tun bolodara walasa ka manaforokoninw tomo-tomo jamana kono, k'u bayelema izini kono, k'u ke makonjeen werew ye, o si ma sira sorola. Sigida lamini ni saniya Minisiri y'a jira, ko manaforokoninw ka tijenii fanga ka bon Mali kono bi n'u nafa ye.

O kelen minke, Misirilaje bëenna a kan ka sariya ta min be manaforokoninw ladonni kon Mali kono. U man kan ka ladon Mali kono bilen, kuma te k'u feere. Sanni sariya in bolili ka yamaruya, fen minnu bëna bila manaforokoninw no na, o be jira malidenw na. Nafolo jurutali sariya do fana tara. O kunnafoniw lasera Mali ni jamana were ce kojew

jénaboli Minisiri fe ani bolodinjogonna. Juruko sariya in b'a jira ko Afiriki tilebinyanfan jamanaw ka yiriwali Banki (BOAD) be sefawari miliyari 9 ani miliyon 500 jurudon Mali goferenaman na. O nafolo in bëna don ciké yiriwali dafé Ofisidinizeri kono. Molodo forokenew bëna laben.

Forokene kura taari 1.000 bëna laben, ani ka segin forokene k'ro taari 1.400 kan, k'u laben kura ye. Nafolo in be don cikélaw kalanni fana dafé, ka jurutakesuw sigi u ye, ani ka sorola ni hadamadenyakow yiriwali baara d'ow ke u ye.

Bolono bilala jurutasében in na, san 2011 zanwuyekalo tile 7 Mali goferenaman ni Banki némogow fe. Suman caman soroli, ka dunkafa sabati ani cikélaw yiriwali, baara ninnu dabokun y'o ye Mali goferenaman fe. Mahamadu Konta

Farikolojenajé kibaruyaw

1 - Joliba ni Sitadi Maliyen fanaw binna sira la : Ereyali binen ko, ka sesika tugu o la, Joliba ni Sitadimaliyen fanaw binna. An ka ntolatanton si te fadenkene kan bilen Afiriki ntolatantonw ka njogonkunbenw na.

Sibiridon, marisikalo tile 2, san 2011, Bamako yan, Jarafu ni Joliba ye njogon soro marisikalo tile 26 ntolatankene kan. Ntolatan labanna 1 ni 1 na. Nka tanko fofo la, Senegalikaw tun ye Joliba gosi 3 ni 0. Joliba bora kasoro a ma se k'a piripiri hali doonin.

Sitadi maliyen ta ma ke ten. Tanko fofo la Bamako yan, Sitadi maliyen ye Maroku Araja gosi 2 ni 1. Tanko filanan kera kazabilanka Maroku. O senfe, Araja ye Sitadi gosi 1 ni 0. Ntolatanko fila kera kera 2 ni 2 ye. Nka Araja ye 1 min don Bamako yan, o jatera fila ye. Kunnafonidilaw ka fo la, jalatigebaga farala larabuw kan ka Sitadi gosi namara la.

2 - Esipani jamana b'a fe ka ntolatan lakoliso d'oyele Kayo : Mali Federason njemogó ani Esipani ntolatanko njemogó ka ciden y'u bolonó bila benkanseben na, min b'a jira ko Esipanibena ntolatanlakolisojo Kayo, Kulukoro mara la.

Djé ntolatanko n'enabotónba (FIFA) ye Farikolojenaje kalanyoroba do jo Mali ye Kayo. Esipani ka ntolatanlakoli inbenajó okalanyoroba in de kono.

Jamana sègesègelikelaba kura sigira

Amadu Usumani Ture sigira Sidi Soso jara no na, k'a ke jamana sègesègelikelaba ye. A ka ankan kera koloneli Abudakari Jara ye.

Jama sègesègelikelaba kura, Amadu Usumani Ture tun ye Mali ka lasigiden ye Kôdiwari kabinis 2008 m'kaloo ti 13. kiirtige jalatigiba don. A ye baaraké ka teme Bamako komini sabanan kiiribulon fofo kono. O kofe a kera Bamako kiiribuonlaban njemogóba ye san 2004. A ye yurunguyuruungukelébaára caman ke o senfe. A ye furu ke, den ka ca, ntolatan ani gafeikalani ka bon a yoro.

Ntolatanlakoli in jokun ye, ka denmisenniw dege ntolatan na, a kolokonéya, a feérew, a sariyaw an a hakili numanw, walasa u ka ke don do la janaw ye. Nka kalan wérew b'e ke Kayo : degelikaramogoya kalan, jalatigebagaw ka kalan, ani farikolojenajé d'ogotorow ka kalan.

3 - Kidali marabolo b'e k'a cesiri ntolatanko la : Mali marabolo 8 nan «sapiyona» kuncera. Ntolatanton fila minnu ye njogon soro a laban na, o kera Atarikilobu ye ani Tamasina FC. Atarikilobu ye se soro 3 ani 1. Atarikilobu ka kuruw donna : Yusufu Ture fe sanga 4nan na, Amadu Koné sanga 8nan ani Iburahima Ture ntolatan laban na. Tamasina FC ka kuru kelen donna Gausu Tarawele fe. «Sanpiyona» in kurudonna jana kera Azizi Ture ye. Jokolosila jana kera Samaseku ye. Kidali gofereneri, Yaya Dolo, Mali ka lasigiden Sudanjamana kan, Alihamudu Agi liyeni, ani Kidali méri, Aribakani Agi Abizayaki, olu bée tun b'e kene kan ani jama caman.

4 - Ntolatan yiriwalijekulu min b'e denmisennin janaw sugandi san o san dije kono, k'u kalan, o ye Mali denmisennin 3 sugandi jinan : Burama Dunbuya, Mahamadu Daramé ani Musa Kulubali. Denmisenni 50.000detuny'ukanbo joyoro ninnu nöfe. Djé kono, mogó 14 de b'e sugandi san o san.

Gelyea b'e sannayelékalandenw kan kalaansiyorola

A ka dankan Abubakari Jara ye sordasi jalatigiba ye, koloneli don. Dugukoloko ni jiko Enzeniyeri don. A y'o kalanw ke Irisijamana kan. A ye kalan n wére ke; k'o fana jala soro, o ye makobatigiya baaraw k'ecogo jala ye, n'a b'e fo a ma (MBA). A ye furu ke, den 5 b'a bolo. Mali k'ebolow kolosilicakeda, a tun b'e baara la yen sanni a ka ke dankan ye. A bangera Sikaso, a si b'e san 61 na.

Madiba Keyita
Mahamadu Konta

Koloneli Abubakari Jara

Larabujamana min b'e wele Katari, ntolatan yiriwalijekulu in b'e bo yen de.

5 - Mali Bankiw ka kupu siye 4nan : Kabini san 2008, san o san, Mali Banki 14 b'e njogon soro ntolatan na. A kun ye k'u tin don njogon na, ka bolodijogonma sinsin u ni njogon ce, ka njogon d'or, ka njogon faamu, ka b'en fo la, ka b'en ko la. Ninan, waribon fila minnu ye njogon soro finalia, o kera BCEAO ye (Afiriki tilebinyanfanjamanaw ka waribonba) ani BNDA (cikelaw ka waribon). BCEAO sera BNDA la 2 ni 1, ka kupta. Banki min ka kuru donta cayara ni bée ta ye, o kera BCEAO ye; kuru 9. Kuru béré ma don banki min kun, min ye ntolatan ke ni hakili numan ye o kera BICIM ye

6 - Zinoriw ka «Kani» b'e senna Afirikidisidi : Zinoriw ye ntolatannaw ye minnu si te temen san 20 kan. Olu ka «Kani» tun ka kan ka tan Libi jamana kan, nka kele b'e yen. O la Afirikidisidi y'i kun don a koro. Mali samatasége Zinoriw b'a kene kan, uka degelikaramogó ye Seku Fantamadi Jalo ye. Karidon awurikalo tile 17 san 2011, Mali ni Afirikidisidi ye njogon soro Malii ye se

soro 4 ni 2. Mali ni Eziputi 1 ni 0. Mali ni Leezoto 1 ni 1. Demiifinali ia Nizeriya ye Mali gosi 2 ni 0.

7 - San farikolojenajéba 21nan kera : A daminéna kalo tile 1 k'a kuncé a tile 2 Parana farakolojenajékené kan san.

Farikolojenajékela 400 tun b'a kene kan ce ni muso ani ton 15 : Kulikoro Nan, Biton ka bo Segu, US ka bo San, Debo ka bo Moti, Alifaruku ka bo Tumutu, Sonika bo Gavo, Atarikilobu ka bo Kidali, Polisiw ka farikolojenajéton, Laramé ka farikolojenajéton, Joliba, Ereyali, Sitadi adw. Sikaso doron de ma ye kene kan. Njogondanw kera, boliw la, panniw, negekurunfiliw ni tamafiliw adw. Sordasiw ye bée dan, kuru 993, ka polisiw tugu olu la kuru 977.

8 - Kore jamana tögola kupu Tayikondola : Koreka minnu b'an ka jamana kono yan, olu b'e Mali tayikondokelaw deme. U tögolakupu be da san o san. Ninan ta kera Sibiridon awurilikalo tile 9, san 2011. A njemogóya tun b'e Kore lasigiden bolo Lii Soowoon.
Modibo Nama Tarawele
Solomani Bobo Tunkaara
Bubakari Cero / Mahamadu Konta

Kalanden man'u ka cemancekalanw ban ka se sannayelékalanw ma, oy'u ka sègen, daminéne ye, ka da kan u b'e wajibiya ka bo u somogó koro ka taa u ka sannayelékalanw ke Bamako walima an kerefe jamana na wali farajéjamanaw na.

Ola, a ka c'a la u b'e taa jatigila min'e u masurunnamaa d'ow ka so walima u b'e taa sannayelékalansiyorow la. Sannayelékalansiyorow fila de b'e njogon koro Bamako Badalabugu. Folo b'e sannayelékalanso d'o kene kono min b'e fo nansarakan daje surunye «FAST». Filanan fana b'e sannayelékalanso d'o dukene kono minnansarakandaje surunye «IUG» ye. Sannayelékalansiyorow sabanan b'e ka jo kabala. Kalanden ninnu b'e sannayelékalansiyorow ninnu na olu de ka ca. D'ow ta ye jatigilantanya ye, d'ow ta ye jatigila janyaliko ye kalandow la; jatigila gelyea yere b'a d'ow wajibiya ka na sannayelékalansiyorow la.

Nka sannayelékalansiyorow kalanden ninnu b'e sègen ni töro ni nani jugu bée la, k'a sabu ke kalandansiyorow ninnu sanniya ni bëssejyéko ani baloko gelyaw ye.

«FAST» sannayelékalanso tunye liseye folo minnu jora kabinis peresidan Modibo Keyita tile la. Sangaso jan don men sigiyoró ye naani ye bonden 170 hake b'a kono. San o san

kalanden 30 hake b'e se ka don a bonden kelen-kelen kono fo n'a b'ora bonden d'ogemanninw na olu k'onomogó te teme mogó 10 hake kan. Bonden ninnu kono, kalanden kelen-kelen bée n'a ka minenw b'e na. Malo b'orew, no b'orew, basi b'orew ani saki ni walisiw. Jama caya ni tobili b'a to yoro b'e njogon sanga ni waati bée, wa funteni wusulen b'a bonw kono sanga ni waati bée.

Bonw doron te njegenko ye mañumatokoba ye sannayelékalansiyorow ninnu na. Njegen ninnu caman tijenéen don k'u tiyo ci-ci wa kasako dan don k'a soro njegen ninnu ni kalanden ninnu magoneji tayoro b'e njogon na.

Feere ta fanfela la, kalanden minnu te tobili ke bonw kono olu baloko ye hinétko dan ye. Dumuniferow songo kalan sabula pila kelen songo ye 400 ye wa kalanden ninnu ka folo la 40 dumuni tu fa wá caman saniyalen te. Dumuni feereyoro ye fila ye. Folo nansarankandaje surunye «Kantini» ye. Bëssejya b'a dumuniko la nka Ala n'a juguya fe kalanden caman b'e wajibiya ka taa k'ènema dumuni feereyoro la.

O yoro la dumuni b'e tobi finye na jamanw ni ji njogon céla. Nk'a dumuniw b'e san kosebe sabu kalanden ninnu ka fo la a 40 na b'e mogó wasa.

Sori Ibarahimu Kulubali